T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017/526
KARAR NO : 2017/564
KARAR TR : 25.09.2017

ÖZET : Davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda oluştuğu öne sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : Ş.A.'a velayeten kendi adına asaleten Dilek Fidan
Vekili : Av. S.İ.
Adli Yargıda
Davalılar :1-S.E.
2-H.E.
3-H. Sigorta A.Ş.
4-Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. N.B.B.
İdari Yargıda
Karayolları Genel Müdürlüğü

O L A Y : Davacılar vekili dava dilekçesinde özetle, müvekkilleri Ş.A. ve D.F.'ın 15.8.2012 tarihinde davalılardan H.E.'e ait, diğer davalı S.E.'in sevk ve idaresindeki ve davalı sigorta şirketince sigorta poliçesi deruhte edilen 55 BK 613 plaka sayılı aracın karışmış olduğu maddi hasarlı ve yaralamalı trafik kazası sonucu yaralandıklarını, söz konusu kaza nedeniyle Samsun C.Başsavcılığının 2012/20140 sayılı dosyası ile soruşturma başlatıldığını, sürücünün ehliyetsiz olup alkollü araç kullanması nedeni ile ehliyetinin alındığını belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak koşulu ile, müvekkilleri D.F. için 1.000,00-TL maddi, 60.000,00-TL manevi tazminat, Ş.A. için 20.000,00-TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı S.E.' den tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Samsun 2. Asliye Hukuk Mahkemesi: 15.1.2013 gün ve E:2012/634, K:2013/16 sayı ile, Asliye Hukuk Mahkemesinde ihtiyari dava arkadaşlarına karşı açılan davanın bir bölümü ticari dava niteliğindeyse ve işbölümü itirazı yapıldıysa Asliye Hukuk Mahkemesinin davayı tümden Ticaret Mahkemesine göndermesi gerektiği, bu durum usul ekonomisine ve sağlıklı yargılamaya katkı sağlayacağından, davacı tarafın davacısının HMK'nun 114/c ve HMK 115/2 gereğince (görev) dava şartı noksanlığı nedeniyle usulden reddine, mahkemelerinin görevsizliğine, dosyanın görevli ve yetkili Samsun Asliye Ticaret Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Samsun Asliye Ticaret Mahkemesi: 1.3.2013 gün ve E:2013/129, K:2013/92 sayı ile, davanın esasının haksız fiil niteliğinde trafik kazasından kaynaklanmış olması ve davanın bu hükümler uyarınca araştırma yapılarak çözümlenmesi gerektiği; görevli mahkemenin genel nitelikteki Asliye Hukuk Mahkemeleri olduğu anlaşılmakla, mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiş, yargı yerinin belirlenmesi için dosya Yargıtaya gönderilmiştir.

Yargıtay 17. Hukuk Dairesi: 6.5.2014 gün ve E:2013/7400, K:2014/7075 sayı ile, Dava tarihi itibariyle yürürlükte bulunan 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1483/1. maddesinde sigortacıların diğer kanunlardaki hükümler saklı kalmak üzere faaliyet gösterdikleri dalların kapsamında bulunan zorunlu sigortaları yapmaktan kaçınamayacakları belirtilmiş, aynı Yasanın 4/I-a maddesinde de, her iki tarafın da ticari işletmesiyle ilgili hususlardan doğan hukuk davaları ve çekişmesiz yargı işleri ile tarafların tacir olup olmadıklarına bakılmaksızın, bu kanunda öngörülen hususlardan doğan hukuk davaları ve çekişmesiz yargı işlerinin ticari dava ve ticari nitelikte çekişmesiz yargı işi sayılacağının açıkça düzenlendiği; somut olayda davacılar vekili, davalıların davacıların yaralanmasına neden olan aracın işleteni, sürücüsü ve zorunlu mali mesuliyet sigortası ile sigortalı olduğunu ileri sürerek maddi tazminatın davalılardan tahsilini istemiş, zorunlu sigortanın 6102 Sayılı TTK.nda düzenlenmesine ve aynı Yasanın 4. maddesi uyarınca bu kanunda düzenlenen işlerden kaynaklanan hukuk davalarının ticari dava niteliğinde olduğunun kabul edilmesine göre, ticari dava niteliğindeki uyuşmazlığın Ticaret Mahkemesinde görülüp sonuçlandırılması gerektiği gerekçesiyle; 6100 Sayılı HMK.'nun 21. ve 22. maddeleri gereğince Samsun Asliye Ticaret Mahkemesinin yargı yeri olarak belirlenmesine karar vermiştir.

Samsun Asliye Ticaret Mahkemesi: 28.6.2016 gün ve E:2014/1063, K:2016/588 sayı ile, Mahkemelerinin 28.6.2016 tarihli duruşmasında, Davalı Karayolları 7. Bölge Müdürlüğü yönünden dava tefrik edilmiş, Mahkemelerinin yeni esasına kayıt yapılarak yargılamasına devam edilmiş, "Mahkemelerince alınan bilirkişi raporlarında davalı sürücü Sinan ERBİL'in yönetimindeki araç ile olay yerine geldiğinde, yolun sağından soluna doğru geçmeye çalışan yayaları gördüğünde sola manevra ile birlikte fren tedbirine başvurduğu, ancak yaya geçişinin engellendiği olay yerinde, yolun sağından soluna doğru karşıdan karşıya geçmeye çalışan yayalara çarpmış olduğundan, olayın oluşumuna etki eden

kusurlu davranışının bulunmadığından meydana gelen kazada kusursuz olduğu sabit olduğundan, davanın reddine karar vermiştir.

SAMSUN ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ: 2.2017 gün ve E:2016/659, K:2017/143 sayı ile, davalı Karayolları 7. Bölge Müdürlüğü'nün idari bir kurum olduğu, yaptıkları işlemlerin idari işlem niteliğinde olduğu, davacıların talebinin davalı idare tarafından yapıldığı iddia olunan yolun yapımında hizmet kusuru bulunduğu iddiasına dayandığı, idarenin işlem ve eylemlerinin hukuka uygunluğunun denetlenmesi görevinin Adli Yargıya değil İdari Yargı'ya ait olduğu gerekçesiyle, davanın yargı yolu bakımından reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacılar vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

SAMSUN 1. İDARE MAHKEMESİ: 7.2017 gün ve E:2017/869 sayı ile, dava konusu uyuşmazlığın 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun uygulanmasına ilişkin bir tazminat davası olduğu, anılan Kanunun 110. maddesi uyarınca davanın görüm ve çözümünde adli yargı mercilerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 25.09.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen kaza nedeniyle oluştuğu öne sürülen zararın tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacıların yaralanmasına neden olan kaza neticesinde oluştuğu önesürülen zararın tazmini talebiyle bakılan bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan

sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fikrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu dolayısıyla, Samsun 1. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Samsun Asliye Ticaret Mahkemesince verilen 16.2.2017 gün ve E:2016/659, K:2017/143 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Samsun 1. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Samsun Asliye Ticaret Mahkemesince verilen 16.2.2017 gün ve E:2016/659, K:2017/143 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.09.2017 gününde Üyeler Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Ahmet Tevfik	Suna
NECİPOĞLU	ÇOLAK	ERGİNBAY	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Turgay Tuncay
ÖĞÜŞ	AYDIN	VARLI

KARŞI OY

3.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.9.2015 gün ve E:2015/670, K:2015/671 sayılı kararında belirtilmiş olan düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyoruz.25.09.2017

ÜYE	ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN	Turgay Tuncay VARLI